

REFORMÁTUS ÉLET

A SZ. R. K. E. EGYHÁZI LAPJA

www.szrke.com

NOVEMBER 2012

RÉGI
Dics 2
20
solt 134

ÚJ
152
170
134

„A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme.” Péld 9,10a

„Aki első akar lenni, legyen a szolgátok ...” (Máté ev. 20,27)

Szinte az idő beleolvadt az örökkévalóságba azon a napon... Úgy kezdődött, hogy Skóciából Írországra mentem át az október végéig tartó szünidő néhány napjára egy szintén Edinburghban tanuló ír református teológus társamhoz, aki meghívott. Vidéken lakott és én az országot jobban meg akartam ismerni, ezért egy vidéki kisvárosban, Antrimban megaludtam egy kis panzióban. Egy egész napom volt a számomra eddig ismeretlen, de rendkívül szép városkában. Nem tudtam, hogy az Örökkévaló Úr ezt a napomat emléknappá, ünneppé, Kérith patakja melletti pihenéssé akarja tenni. Olvastam a panzióban egy turista röplapon, hogy Antrimban a legismertebb: a református, az anglikán és a római katolikus egyház, nevezetesen templomaik is. El is határoztam, hogy vasárnap lévén másnap: mind a háromba ellátogatok. Ott volt a kis ismertetőn, hogy a református istentisztelet délelőtt 10-től, egy anglikán liturgia délután 5 órától, a katolikus vecsernye pedig 7 órakor kezdődik.

Vasárnap a panzióbeli reggelinél láttam a másik asztalnál egy papi galléros urat, de nem voltam biztos, hogy felekezetbeli-e, mert más felekezetű lelkészek, papok is hasonlót viseltek. Kiderült 10 órakor, hogy a református lelkész volt az, aki helyettesíteni jött aznap, szabadságon levő kollegáját.

Az istentiszteleten az igehirdetés a szolgálatról, a másokért való élésért szólt Jézus szavai alapján „*nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, ha valaki életét adja barátaiért...*” (Jn 15,13). A lelkész igehirdetése nemcsak bennem, hanem a jelenlevőkben is olyan érzést keltett, hogy valami nagyon fontosat akar mondani, sőt: mintha szavai mögött: valaki rejtőzik, valakire vonatkoztatja az igehirdetést. És nem is úgy viselkedett, mint vendég, aki kissé izgul vagy feszélyeztetve érzi magát az idegen gyülekezet előtt.

Kiderült igehirdetése után, hogy igazunk volt. A gyülekezeti hirdetésekénél pár pillanatig elcsendesedett. Érezni lehetett, hogy nem hatáskeltő szünetet tart. Valami ott volt a levegőben. Valami ünnepélyesség, valami: amit az igehirdetésében is érezni lehetett, hogy valami történt.

Ekkor ezeket mondta:

„Ma, 1964 szeptember 4-én, kora hajnalban az Úr magához vette kedves gyermekét, Schweitzer Albert misszionárust, orgonaművészt, teológust és orvost 90 esztendőskorában.” Csend lett. Mély csend. A lelkész lejött a pulpitról és a helyére ment. Bejelentette az éneket, megszólalt az orgona. Végig-

kísérte az éneket. Imádkoztunk. Ekkor az orgonista Bach á-moll fugáját kezdte játszani. Akik ismertük Schweizer orgona repertoárját és előadási módját: ráismertünk: abban a tempóban és jellegzetes módon játszotta e legkedveltebb darabját, ahogy ő szokta.

Délután elhatározásomhoz híven az anglikán egyház 5 órai zenei áhítatára mentem el. Itt egyszerű igeolvasás volt csak az elején és végén, a többi: gyermekkórus éneke és felnőtt kórus is, orgonakísérettel. A zene Istennek olyan ajándéka, ami felemel, vigasztal, erőt ad. Voltam már addig is zenei áhítatos alkalmon, de ez most egész más volt. Ez most vigasztalás volt, hogy a nagy misszionárius, aki annyi áldott indíttatást adott példájával számomra, hogy ő most nem ismeretlen helyre távozott, hanem Ahhoz, Aki eddig is kezét fogta, Aki vezérelte, Aki szívét megtöltötte szeretettel a földhözragadt, sok ínséggel, veszéllyel maláriával és sok trópusi betegséggel küszködő afrikai emberekhez. A gyermekkórust hallgatva az angyalokra gondoltam, hogy ők is így vagy még ennél is szebben énekelnek és Johan Sebastian Bach zenéjét olyan átéléssel előadó Schweizer Albert most már ezt a zenét hallgathatja s mi is majd egykoron.

Szinte magamhoz sem térhettem a gyönyörű egyház zenei élmény után, épp hogy elértem a római katolikus templomot. A vecsernye ideje alatt itt is orgonaszó hangzott el több rövid alkalommal is. De csodálatosképpen az orgonista a végén kimenetelkor Bach-ot játszott, bár a zeneszerző protestáns volt. Máig sem tudhatom, de már ott sejtettem: itt is a nagy misszionárius életművére fejhajtás volt az ilyen befejezés.

Tudtam akkor is, és most is: Isten adta számomra szigetországi tanulmányaim befejező éve előtt ezt a napot, nagy erőforrásul, áldásul.

Most bárki klasszikus zenekedvelő ha Internetje is van, az úgynevezett You Tube programot beírva: Schweizer Albert orgonajátékát hallhatja és láthatja őt az orgona mellett ülni vagy életrajzát is közli ez a honlap, sok folytatásban. Reméljük, hogy ez a szeretetet és az élet tiszteletét hirdető keresztyén művész, hittudós, orvos, emberbarát példája minden korosztályt még sokáig ihletni fog minden jóra, Isten dicsőségére véghezvitt tettekre, gondolatokra.

Dr. Csete Szemesi István

Az őszi üzenetei

Ismét fordult életünk kereke egy nagyobb és beköszöntött életünkben egy új évszak: az ősz. Van, aki talán úgy érzi közülünk, hogy ez az ősz is ugyanolyan, mint a tavalyi. Mások pedig talán épp a fordítottját érzik, hogy nagyon más ez az ősz, mint a tavalyi... Az évszakok lehet, hogy nem sokat változnak, mi magunk viszont elég sokat változunk, változhatunk egy év alatt. Változnak gondolataink, érzéseink, változnak talán céljaink, terveink is, változik az egészségünk is. Lehet, hogy valaki jött közénk ez az egy év alatt, lehet, hogy valaki elment közülünk. Ideig-óráig vagy talán örökre. Vajon a te életedben, benned, családotban, a közösségedben, ahova tartozol, mi változott meg tavaly óta? Milyen változásokkal kell szembe nézned mostanában?

Minden évszak hoz tehát újat, valójában semmi nem marad ugyanolyan, mint régen. És minden évszak hordozza Isten új üzenetét is, amit Isten új élethelyzetünkre szab, mert az Ő üzenetei mindig frissek és nagyon aktuálisak. Ugyanakkor megvagyok győződve, hogy Isten nem csak a Szentírás szól hozzánk, hanem szólhat hozzánk egy színes lehulló falevélen keresztül is vagy akár a vándormadarakon keresztül. Fedezzük fel hát együtt az ŐSZ üzeneteit!

Ha megkérdeznénk egy óvodás gyermeket, hogy miről ismerjük fel leginkább ezt az évszakot, akkor több mint valószínű, hogy az ízletes, beérő gyümölcsöket említene legelőször. És valóban ilyenkor mutatkozik meg leginkább a földeken, hogy az egész évi fáradásnak, kemény munkának volt-e gyümölcse, eredménye.

A Szentírás több helyen is említi a gyümölcs kifejezést, amiből én csupán egy helyet emelnék ki: „Gyümölcsökről ismeritek fel a fát” - mondja Jézus. Ezt eredetileg az igaz próféták és a hamis próféták megkülönböztetéséről mondja a Hegyi Beszédben, mintha azt mondaná: „Nem csak az a fontos, hogy mit mondanak ezek a próféták, akik Isten embereinek mondják magukat, hanem azt is vizsgáljátok, meg miként cselekszenek, miként élnek”. Akár így is mondanánk, hogy a hit, a szóval való bizonyosságtétel lehet a fának a virága, a gyümölcs pedig a hitből fakadó jócselekedetek. Amikor nemcsak mondok valamit a számmal, például, hogy mennyire szeretem Istent, az embereket, az egyházamat, hanem teszek is valami konkrétat ennek érdekében a gyakorlatban. Ez a kézzel fogható gyümölcs, amit ha megeszünk, akkor jó íze van a szánkban és erő származik belőle, eggyé válik a vérünkkel. Vajon a mi életünk fáját fel lehet-e ismerni a jó gyümölcsökről? Vagy olyanok vagyunk, mint az a fa, amely dús lombot növeszt, tavasszal gyönyörű

virágokat is hoz, aztán útközben történik valami és nem jut el a gyümölcstermésig...

Soha nem felejttem el azt az élményt, amikor először láttam virágzó birsalmafát. Gyönyörű volt a halvány rózsaszín virágokkal megrakott fa! Mint egy menyasszony. Ősszel aztán alig találtunk ugyanezen a fán pár kukacos, szerencsétlen kis almát. Mekkora csalódás volt! Jézus nem akarja, hogy ilyen legyen az életünk fája. Ne csak az indulás legyen szép, hanem tudjunk „beérni”, jó gyümölcsöket hozni, hogy elmondhassuk földi utunk végén: nem éltünk hiába...

Ősszel sok földet fel is szántanak, és bizonyos gabonamagokat el is vetnek, így az ősz valami új kezdet időszaka is lehet az életünkben. Jeremiás könyve azt mondja ezzel kapcsolatosan: „Szántatok magatoknak új ugart és ne vessetek tövisek közé!” Vajon a mi életünkben hol kellene új ugart szántani? Vajon hol kéne nagyon odafigyelnünk, hogy tiszta magot vessünk, és ne vegyítsük azt tövissel, tövises maggal? Milyen téren kéne vajon újat kezdenünk, valamit vagy épp több dolgot is másképp csinálnunk? Isten biztat, hogy merjük ezt megtenni, új ugart szántani, mert ahhoz, hogy jó gyümölcsöket teremjünk majd, itt, a szántásnál, a magvetésnél kell elkezdni. „Ki mint vet, úgy arat” – tartja a közmondás, de kevesen tudják, hogy ez a mondat a Szentírásban is benne van. Mi emberek sokszor szeretjük rossz döntéseink következményeit Isten nyakába varni, amikor azt kérdezzük: miért történik ez épp velem? Miért engedi meg Isten? Pedig néha célravezetőbb volna saját rossz döntéseinkkel szembenézni. Vajon mit is vetettem, hogy aztán ez kelt ki belőle? Ha ezzel őszintén szembe tudunk nézni, akkor van esély, hogy legközelebb tényleg sikerüljön.

Az ősz az iskolakezdés, óvodakezdés, egyetemkezdés időszaka is, mely nem kis izgalmat és sok stresszt is jelent a családoknak, de a pedagógusoknak is. A követelmények nagyok, a nyomás óriási és a szülők úgy érzik, hogy nemcsak gyermekük, de ők maguk is meg kell, hogy feleljenek lehetőleg minden követelménynek. Ezért mindenképp érdemes tisztázni magunkban már a legelején: vajon milyen képességeket is adott az Úr Isten az én gyermekemnek? Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen, ezért tiszta fölösleges másokkal összehasonlítani. És vajon mi a cél: boldog gyermekkorra, boldog gyermek legyen vagy állandó stresszben éljen és mindig kitűnően teljesítsen, mert ha becsúszik egy-egy négyes vagy netán hármas, akkor kitör otthon a családi háború... Egy anyuka írt erről pár sort, ami nagyon átgondolandó:

Ha újra kezdeném...

*“Ha előről kezdeném a gyermeknevelést,
fenyegetés helyett festegetésre használnám a kezemet.*

Példálózás helyett példát mutatnék.

Nem siettetném a gyereket, hanem hozzá sietnék.

Nem a nagyokost játszánám,

hanem okosan játszánék.

Komolykodás helyett komolyan venném a vidámságot.

Kirándulnék, sárkányt eregetnék,

Réten kószálnék, bámulnám a csillagokat.

A civakodás helyett a babusgatásra összpontosítanék.

Nem erőszakoskodnék a gyermekkel,

hanem a lelkét erősíteném.

Előbb az önbizalmát építeném, azután a házamat.

Kevesebbet beszélnek a hatalom szeretetéről

és többet a szeretet hatalmáról.”

(Diane Loomans)

Segítse az Úr a szülőket, nevelőket, hitoktatókat, hogy így tudjanak hozzáállni a gyermeknevelés nagyon nehéz, nagyon szép feladatához.

S ha itt az őszi, akkor említést kell tennünk őszi ünnepeinkről is. Október 31-én van legnagyobb református ünnepünk: Reformáció Emlékünnep. Fontos ugyanis újra meg újra átélni, megerősödni abban, hogy kik is vagyunk? És nagyon büszkék lehetünk a Reformáció örökségére, mindazt, amit Isten adott a Reformáción keresztül a keresztyén világnak és népünknek. Nem sértünk vele másokat, de jó elimádkozni: „Református magyar vagyok, amíg élek az maradok...”

Ugyancsak ősszel van egy másik református ünnepünk is, amit mifelénk ritkán ünnepelünk meg: Újbor ünnepe. Ha mértékletesen tudunk élni a borral és nem válunk a rabjává, akkor élvezni tudjuk, mint Isten különleges ajándékát. Nem véletlen, hogy Jézus a bort választotta saját vérének, az úrvacsora borának jelképévé is. Az Ő kezében a bor és minden más testi élvezet is szent lehet, amivel hálaadással, nem az Ő háta mögött, hanem az Ő színe előtt kívánunk élni.

Nagy keresztyén őszi ünnep még Halottak Napja is. Elhunyt szeretteinkről nem szabad megfeledkeznünk, hisz belőlük lettünk, általuk kaptuk Istentől a fizikai életet, múltunkkal, őseinkkel mindannyiunknak számolnunk kell, bármilyenek is voltak ők. De az az ünnep fényes alkalom lehet arra nézve is, hogy megvalljuk: az élet több, mint ez a földi élet, hogy van tovább. Mi, reformátusok nem a halott szeretteink lelki üdvéért gyűjtünk gyertyát, de ha mégis meggyújtunk egy gyertyaszálat, akkor az számunkra azt jelenti, hogy nem a sötétségé, az örök sötétségé, a halálé, a kárhozaté az utolsó szó, hanem a világosságé. Jézus mondta magáról: “Én vagyok a világ világossága, aki engem követ nem jár sötétségben.” Se itt a földön, se a halálon túl...

De ilyenkor őszire esik egyik fontos nemzeti ün-

nepünk is: október 23-a, az 1956-os szabadságharc ünnepe. A remény ünnepe ez, amikor egy maroknyi nép itt Európa közepén megpróbált szembeszegülni a kommunista túlerővel. Sajnos a végén leverték a forradalmat, mint ahogy 1849-ban kivégezték az aradi vértanukat is (ez a nemzeti gyásznapi is egy szomorú őszi napra esik), de számunkra így utólag mégsem a kudarcot jelentik ezek az események. Hősök voltak, mert megpróbálták. Példaképek mind a mai napig számunkra, mert azt üzenik, hogy nem szabad beletörödnünk abba, hogyha méltatlan helyzetbe kerülünk, akár egyénileg, akár családiról, akár egyházi szinten, akár nemzeti szinten. Tenni kell azért szüntelenül, hogy más legyen, hogy felemelt fővel állhassunk meg és tudjunk belenézni gyermekeink, unokáink tiszta tekintetébe. Ezek lehetnek számunkra az őszi üzenetei...

S. Réti Katalin

*Uram, búcsúzik az élet,
mert a gyümölcsök megértek,
meleg nyárnak vége lett.
Elszáll a vándormadár is,
és megborzong a virág is.
Hullanak a levelek
aranszínű szemfödélnek.
Egyre csendesebb az ének.
De borongós ég alatt
most az őszért áldalak.
Üzensz sárguló levélen,
és elem írod az égen
vándormadarak jelét,
hogy mélyen szívembe rejtsem,
vándoroltam ne felejtsem,
vándoroljak Tefeléd.
Mind korábban itt az este.
Megért a szőlő gerezdje.
Hadd mondjak, Uram, neked,
mindezért dicséretet.
Köszönetet a ködért is,
a lehulló levélért is,
minden gyümölcsért a fán.
Röptéért vándormadárnak.
Hirdessétek, könnyű szárnyak,
hogy van melegebb hazám!
Át a ködön, át az éjen
édes zengéssel kísérjen
dérbelepte réteken
őszi hálaénekiem!*

Túrmezei Erzsébet

FALUNAP LASKÓN

Október 13-án falunap volt Laskón. A nagy múltra visszatekintő baranyai faluban, ahol Sztárai Mihály alapította az első református gyülekezetet ez alkalommal ünnepi Istentiszteletre voltunk hivatalosak. Az ünnepi alkalmon, melyen a vártnál jóval többen voltak jelen ünnepi igehirdetőnek a vendéglátó Csáti Szabó Lajos püspök úr Orosz Attila bácskai esperest kérte fel, akit elkísért Dr. Kákonyi József em. gondnok és Hallgató Imre OE főgondnok is.

Jóleső volt Sztárai Mihály emléktáblája előtt találkozni a régi ismerősökkel, barátokkal akikkel együtt lehetett örülni az örülőkkel.

Hallgató Imre

Énekkartalálkozó

Mivel a 2012-es évi Bácsági Református Egyházmegye gyülekezeteinek énekkartalálkozója a „Református Élet” újságunk novemberi számának lapzártája után kerül megszervezésre 2012. október 20-án, Nagybecskerekén, így erről az eseményről csak így tudunk most tudósítani.

A találkozót minden évben megszervezi a Bácsági Református Egyházmegye, mégpedig minden évben a négy anyaegyházközség közül más helyszínen. Az énekkarok általában 3-5 énekkel készülnek, a lelkészek közül ketten pedig áhítattal a találkozó kezdetén és végén. Ha már a végét említjük, a búcsúzás mindig egy közös ebéd után történik.

Az énekkartalálkozón várhatóan fellépnek az Egyházmegye gyülekezeteinek és egyes szórványainak énekkarai és ebben az évben, mint vendég-énekkar a Bácskossuthfalvi Református Egyházközség énekkara. A házigazda nagybecskereki énekkar négy, héber dallamra írt énekkel lép fel („Él Soddáj”, „Eldölt a szívemben”, „Tüzed, Uram Jézus” és a „Havvá, nágilá havvá”). A közös ebédre a nagybecskereki „Petőfi MME” termeiben kerül sor, akiknek ezennel is hálás köszönetet mondunk. Reméljük szép, Istent dicsérő élményben lesz részünk, és az újságunk további számában éppen erről tudunk beszámolni.

Kiss Nándor

EMLÉKMŰAVATÁSI ÜNNEPSÉG ÓPUSZTASZEREN

Szeptember 29-én, Mihály napján nagyszabású ünnepségre, emlékműavatóra került sor az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban. Az ünnepség kezdetén 98 határon túli magyar tett állampolgársági esküt az Árpád emlékmű előtt. Ezt követően a szeri monostor romjai között ökumenikus istentiszteletre került sor, amelyen ígét hirdetett **Böjte Csaba** dévai ferences szerzetes és **Orosz Attila** református lelkipásztor a bácskai egyházmegye esperese. Az istentisztelet végén a két szolgálattelvőn kívül áldást mondott még **Gulácsy Lajos** nyugalmazott kárpátaljai református püspök és **Zán Fábián Sándor** a Kárpátaljai Református Egyház jelenlegi püspöke. Ezután a rangos anyaországi meg Kárpát-medencei politikai és közéleti személyek, egyházi vezetők és a világ minden részéből összesereglett magyar emberek jelenlétében **Orbán Viktor** miniszterelnök felavatta a Nemzeti Összetartozás Emlékművét. Az emlékművet **Matl Péter** kárpátaljai szobrászművész készítette.

Orosz Attila esperes

HANGSZERELÉS

Új „szakkör” indult a közelmúltban a torontálvásárhelyi református egyházközségben. A megszólított célcsoport a helyi elemi iskola magyar tannyelvű hatodikosai, akik örömmel fogadták a felkínált gitártanulási lehetőséget. A heti rendszerességgel elképzelt hangszerórákat Gyenge Károly tiszteletes úr tartja, az egyházközség gyülekezeti otthonában. Mellékelt fotónk a legelső, feszültséget és lámpalázt egyaránt oldó hangszerelési tanórán készült.

*írta és fényképezte:
Martinek Imre*

Gachal Jánosra emlékezve

Az 1944-45-ös délvidéki atrocitásokban mártírhalált halt és mindmáig nyomtalanított Gachal János (1881. június 28. – 1944. novembere) lelkipásztorokra emlékeztek a közelmúltban a Torontálvásárhelyi Református Egyházközségben. A több mint debellácsi vonatkozású esemény feltérképezés összekötő szerepét ezúttal is Tatár Erzsébet amatőr

helytörténész biztosította, aki révén a Duna Televízió tévéstábja nemcsak a bánási részek szépemlékű püspökének szolgálati stációit járta be, de annak Újvidéken élő leányunokáját, özvegy Farkas Lászlóné Mo-

hácsy Ilonát is felkereste. A falu patinás, és megújuló tetőszerkezetű templomában megtartott vasárnap délelőtti istentiszteletet alkalmi megemlékező műsor követte az egyházközség Gyülekezeti Otthonában.

Nt. Gyenge Károly lelkész úr méltató gondolatai után a tragikus kegyetlenséggel elveszejtett egyházi előljáró lírai opusából három diáklány olvasott fel verset, majd a Dalárda férfikulónítménye lépett színre az "Árván nőtem, édesanyám nem nevelt fel engem" kezdetű, évtizedeken indexre tett Gachal-nótával.

A befogadói közösséghez intézett köszönő szavaiban Mucsányi János riporter kiemelte, hogy számukra ezek az alkalmak olyanok, mint virágnak a tiszta harmatcsepp, vagy a szomjazó embernek a hús patak vize. Mert a kamerákon keresztül rögzül ugyan a szó és a mozdulat, de a huszonnegyedik óra utolsó minutájában a múltba forduló, a jövőben ezáltal is tudatosan bizakodó és építkező közösségek lelkesedését sokkal mélyebben issza be magába a közvetítő. S ha szerencsénk leszen hozzá, talán a megszólított célközönségek is – de ezt a megjegyzést már a cikkszerző tette hozzá renegátul!

*Írta és fényképezte:
Martinek Imre*

Férfi kórus

Emléktábla koszorúkkal

- Házi Áhítat -

2012 november

Írta: Halász Dániel

November 1.

„Én ugyan vízzel keresztellek titeket, de eljön az, aki erősebb nálam, és én még arra sem vagyok méltó, hogy saruja szíját megoldjam: Ő majd Szentlélekkel és tűzzel keresztel titeket.”

Lk 3,16

Keresztelő János a pusztában hallotta meg Isten szavát, most pedig eljött, hogy előkészítse a megváltó útját. Ezért az embereket megtérésre hívogatja és útba igazítja, hogy kinek-kinek mit kell tennie. Fontos, hogy János elutasítja a látszat megtérést és valódi megtérést követel, mely a szívekben is megtörténik. Kihangsúlyozza ugyan azt is, hogy a vízzel való keresztség csak előkészítés annak, aki eljön, hogy Szentlélekkel és tűzzel kereszteljen. A János 3,16 a Szentírás egyik legismertebb igéje, de eszkatológikus szempontból ugyanilyen fontosságú a Lk 3,16 is. Hiszen mi Jézus Krisztus második visszajövetelét várjuk, amiről Ő is többször beszélt pl. (Mt 13,40) a konkoly és a búza példázatában. Hasonlóan érezték magukat ott a János körül téblábolók is. Újra felébredt bennük a messiásvárás, hogy van szabadító, aki megszabadít minket. Számunkra ez már valóság lehet és része lehet a minden napjainknak, tudva azt, hogyha Ő megszabadít bennünket, akkor valóban szabadok leszünk.

Reggel: Lk 3,1-21; Este: 2 Sám 7;

November 2.

„...ez pedig az Istené.”

Lk 3,38

Itt már megjelenik Jézus is és megkeresztelkedik. Máté evangéliumában János ezt mondja: „Nekem volna szükségem arra, hogy megkeresztelj, és te jössz hozzám?” (Mt 3,14) Hiszen tudta, hogy Isten Fiának nincs bűne, János pedig bűnös embereket keresztelt azért, hogy megtérjenek bűneikből. De Jézus mégis megtette azért, mert ezzel azt jelezte, hogy Ő az emberekkel akar sorsközösséget vállalni. Hiszen Isten létére megalázta magát azzal, hogy emberi testet öltött magára, így pedig időbeli és térbeli korlátokba ütközik. Azt is olvassuk, hogy megkeresztelése után imádkozott és megnyílt az ég és a Szentlélek rá szállt. Vagyis megkapta a felhatalmazást arra, hogy ezen túl tanítson. Nyilván Jézus az akkori kor követelménye-

inek is eleget tett, hiszen a nagykorúságot megvárta, ami férfiagnál 30 év volt. Majd egy hosszú nemzetség táblázat következik, amit sokan Bibliaolvasáskor átugranak, vagy nem tartanak fontosnak. De ezeknek az embereknek nevei benne vannak az élet könyvébe, mert Istennek ez fontos volt, hiszen Hozzá tartoztak. Mindnyájan Istentől vagyunk, csak az a kérdés, hogy Hozzá tartozunk-e?

Reggel: Lk 3,21-38; Este: 2Sám 8;

November 3.

„Megmondattott: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet.”

Lk 4,16

A kísértés mindnyájunk életében jelen van, hiszen a Sátán folyamatosan munkálkodik. Ebből, még Isten fia sem maradt ki. Hangsúlyos, hogy a Sátán mindig akkor kísért, amikor a legnehezebb ellenállni. Jézus 40 napig nem evet, könnyen feladhatta volna. De mivel Isten Fia így képes volt nemet mondani. Pedig a Sátán mindenféleképpen kísértette. Elment egészen odáig, hogy Isten igéjét idézte. Sokszor minket Bibliaolvasó embereket is ezzel kísért... „Nem kell Isten igéjét éppen olyan komolyan venni... Nem kell az ő parancsolatait annyira nagyon betartani, néha félreléphetünk, stb.” De Jézus helyesen válaszol. Ezért legyen Jézus a példánk a kísértések között és sose feledjük, hogy Ő vállalta velünk a közösséget, átélte kísértéseinket is és kész bennünket is kézen fogva átvezetni minden nehéz helyzetben, ha Hozzá ragaszkodunk.

Reggel: Lk 4,1-13; Este: 2Sám 9;

November 4.

„Bizony, mondom néktek, hogy egyetlen próféta sem kedves a maga hazájában.”

Lk 4,24

Jézus a Lélek erejével megy tanítani a bűjtölése után. Sokan látták, hogy Ő Isteni erővel és hatalommal tanít. Galileába a saját hazájába Názáretbe ment tanítani. Ott csak a József fiának ismerték. Pont ezért nem tudták meglátni benne a Krisztust, mint Isten fiát. Mi is talán úgy vagyunk vele, ha valaki felnőtt, akit gyerekkora óta ismerünk, és Isten igéjét kezdi el nekünk hirdetni, lehet, hogy az ige meghallásában akadály lesz az igehirdető személye. Jézus ígét hirde-

tett, hiszen azért jött el a földre, hogy tanítson. Többek között azokon az íghirdetőkön is keresztül, akik a Lélek erejével tanítanak, bárki is legyen az.

Reggel: Lk 4,14-30; Zsolt 119,1-8; Este: 2Sám 10

November 5.

„A többi városban is hirdetnem kell az Isten országának evangéliumát, mert ezért küldettem.”

Lk 4,43

Halottuk, Jézus erővel és hatalommal tanított. Ezt bizonyítja az is, hogy ördögöket űzött ki és betegeket gyógyított meg. Aki ezt elhiszi ma is átélheti. Számptalan tanú van közöttünk, aki ma is Jézus Krisztus által gyógyult meg. Mi ezt el merjük-e hinni? Ha igen, akkor ma is csodákat élhetünk át, mert „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz” (Zsid 13,8). Ő ma is Isten Fia, aki a Szentlélek által jelen van közöttünk és ma is Isten kijelentéseinek hordozója.

Reggel: Lk 4,31-44; Este: 2Sám 11;

November 6.

Simon így felelt: „Mester, egész éjszaka fáradtunk ugyan, és semmit sem fogtunk, de a te szavadra mégis kivetem a hálókat.” Lk 5,5... Jézus akkor így szólt Simonhoz: „Ne félj, ezen túl emberhalász leszel!”

Lk 5,10

Jézus a tanítás után megkéri Simonékat, hogy evezzenek a mélyre és vessék ki a hálóikat. Minden ember halászgat ebben az életben és keres valamit. Van, aki egész földi élete alatt nem talál semmit. Ebben a történetben, amikor megtörténik a csodálatos halfogás, akkor Simon felismeri a bűnös emberi voltát. Jézus azonban ezért nem otthagyja, hanem emberhalászattal bízza meg. Mi is bűnösök vagyunk, de Jézus mégis hív és ránk bízza az Ő igéjének a hirdetését. „Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet” (Mt 28,19). Ez nem csak Simon és a többi tanítvány feladata, hanem a miénk is.

Reggel: Lk 5,1-16; Este: 2Sám 12;

November 7.

Mi könnyebb: ezt mondani: Megbocsáttattak a te bűneid, - vagy pedig ezt mondani: Kelj fel és járj?

Lk 5,23

Jézus újabb csodatettéről olvashatunk, de itt nem pusztán csak egy csodáról van szó, hogy meggyógyított egy bénát. Hanem bűnbocsánatról. Ezt sokan nem hitték el akkor sem, de ma sem, főleg azok nem, akik úgy gondolják, hogy nekik semmi bűnük nincs és nincs szükségük bűnbocsánatra. De, aki eljut a bűn felismeréséig már fél úton van Jézus felé. A béna embernek a barátai is, tudtak erről, Jézus hitüket látva megbocsátott neki. Nekünk is bűnbocsánatra

van szükségünk, hiszen csak így lehetünk Isten szövetségesei.

Reggel: Lk 5,17-26; Este: 2Sám 13,1-19;

November 8.

„Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket megtérésre.”

Lk. 5,31-32

Jézus tanítványokat gyűjt. Tanítványai között voltak mindenféle emberek: Zélóták (fanatikus nacionalisták), halászok, és vámszedők is, akiket a zélóták akik a hazáért harcoltak nem szerettek. A vámszedők ellenségek voltak, mivel a Római birodalomnak dolgoztak. De Jézus mindenkiért jött és mindenkinek mondja: „Kövess engem”. Ő minket is hív ma élő keresztyéneket, nap mint nap, hiszen tudjuk és érezzük, hogy nem vagyunk egészségesek, ezért szükségünk van rá, az áldott orvosra.

Reggel: Lk 5,27-39; Este: 2Sám 13,20-39;

November 9.

„Megkérdezem tőletek: szabad-e szombatot jól tenni, vagy rosszat tenni, életet menteni vagy kioltani?”

Lk 6,9

Ez a kérdése Jézusnak örökérvényű. Hiszen akár a tanítványok kalásztépését nézzük, vagy Dávid tettét az Ószövetségbe, vagy a szombat napi gyógyítást, mindenhol feltehetjük a kérdést: Mi a helyes és mi nem? Ez a kérdés keresztyénységünket végig kíséri földi életünk során. De Jézus ezekre a kérdésekre előbb vagy utóbb mindig ad választ, ha keressük, mint az említett történetekben a szombatra vonatkozólag is, amit mi Krisztus feltámadása miatt vasárnap ünneplünk: „Az Emberfia ura a szombatnak is.”

Reggel: Lk 6,1-11; Este: 2Sám 14,1-20;

November 10.

„Történt azokban a napokban, hogy kiment a hegyre imádkozni, és Istenhez imádkozva virrasztotta át az éjszakát. Amikor megvirradt, odahívta tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt, akiket apostoloknak is nevezett.”

Lk. 6,12-13

Jézus a sokaságból, tanítványokat választ. Hangsúlyos, hogy előtte imádkozott és virrasztott. Jézus ma is keresi tanítványait. Ma is választ tanítványokat, akik munkatársai lesznek. Hiszen az első gyülekezetet is a tanítványok közössége alkotta, úgy ahogy ma is. Az igaz, hogy ma már nincsenek apostolok, de vannak lelkészek, presbiterek, akiknek nem a tekintélye nagyobb azzal, hogy tisztségük van, hanem a felelősségük. Ha Jézus tanítványai vagyunk, van

mindnyájunknak felelősségünk. De ezt a felelősséget örömmel vállaljuk, mert tudjuk, hogy az Ő ügyét szolgáljuk.

Reggel: Lk 6,12-19; Este: 2Sám 14,21-33;

November 11.

„Nektek azonban, akik hallgattok engem, ezt mondom: szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék titeket; áldjátok azokat, akik átkoznak, és imádkozzatok azokért, akik bántalmaznak titeket.”
Lk 6,27-28

Ha emberi ésszel gondolunk bele azokba, amiket Jézus itt mond ebben az igeszakaszban, akkor azt látjuk, hogy a világ szerint normális ember nem csatlakozik Jézushoz. Hogyan lehet valaki úgy boldog, hogy közben ennyi szenvedés vár rá, amit Jézus Krisztusért kell elviseljen, ráadásul úgy, hogy szereti ellenségeit és imádkozik értük. Ha valaki megérti Krisztus titkát és azt, hogy miért jött el ebbe a világba és mit vállalt értünk, akkor ezek valóban boldoggá teszik. Mert Jézus el nem múló örök élettel ajándékozott meg bennünket úgy, hogy elment helyet készíteni számunkra.

Reggel: Lk 6,20-36; Zsolt 127; Este: 2Sám 15,1-12

November 12.

„Ne ítéljétek, és nem ítéltettek. Ne kárhoztassatok, és nem lesz kárhoztatásotok. Bocsássatok meg, és nektek is megbocsáttatik.”

Lk. 6,37

Jézus folytatja tanítását! Hogyan viselkedjünk a másik ember iránt? Amit itt Jézus elmond, bizony nagyon nehéz, mert a másikon sokkal könnyebben észrevesszük, hogy mit nem csinál jól. Ez bűnös emberi természetünk része. Gyümölcseiről ismerik meg a jó fát, úgy ahogy az embert is. Jézus arra tanított, hogy a szeretet nem ítél, hanem megbocsát. Ezért Jézus Krisztusra, mint alapra kell építsünk, hogy ez meg lehessen bennünk.

Reggel: Lk 6,37-49; Este: 2Sám 15,13-37

November 13.

„Mondom nektek, Izráelben sem találtam ekkora hitet.”
Lk 7,9

A kapernaumi százados befolyásos és gazdag ember volt a római birodalomban. Mehetett volna a birodalom híres orvosaihoz, kuruzslóihoz, varázslóihoz, de ő tudta, hogy a szolgáján egyedül Jézus segíthet. Magát arra sem tartotta méltónak, hogy Jézus elé menjen. Viszont Jézus látja a feltétlen hitet. Jézus a mi gyógyítónk is, feltámasztó szavával!

Reggel: Lk 7,1-17; Este: 2Sám 16

November 14.

„Menjétek el, vigyétek hírül Jánosnak, amit láttatok és hallottatok: Vakok látnak, sánták járnak, leprások tisztulnak meg, süketek hallanak, halottak támadnak fel, a szegényeknek az evangélium hirdettetik, és boldog, aki nem botránkozik meg énbennem.”

Lk. 7,22-23

A kételkedés sokszor bennünk keresztyénekben is ott lehet és ott van. Jézus válasza keresztlő Jánosnak, tükrözi azt, hogy Ő kicsoda. Vannak, akik megbotránkoznak Jézusban és nem hiszik el, amit Ő tett, de a boldog élet titka az, hogy fenntartás nélkül higgyünk Jézusban és engedelmeskedjünk neki. Akkor rájövünk, hogy ki Ő valójában.

Reggel: Lk 7,18-35; Este: 2Sám 17,1-14

November 15.

„Ezért mondom neked: neki sok bűne bocsáttatott meg, hiszen nagyon szeretted. Akinek pedig kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret.” Az asszonynak pedig ezt mondta: „Megbocsáttattak a te bűneid.”

Lk 7,47-48

Mindnyájan bűnösök vagyunk, még hogyha ezt nem szeretjük hallani, akkor is. Van, aki látványos bűnöket követ el, de ugyanúgy bűnös az is, aki tisztességes rendes embernek tűnik, és nem vét a társadalmi törvények ellen. Úgy, ahogy ennek a bűnös asszonynak és a köztisztelőben álló Simon farizeusnak is, ugyanúgy nekünk, ma élő keresztyéneknek is szükségünk van Jézus bűnbocsánatára. Ezért mi szüntelenül könyörögjünk ezért, mert aki jobban szeret, több bűne bocsáttatik meg.

Reggel: Lk 7,36-50; Este: 2Sám 17,15-29

November 16.

„Akiknél pedig a jó földbe esett, azok igaz és jó szívvel hallgatják az igét, meg is tartják, és termést hoznak állhatatossággal.”

Lk 8,15

Az evangéliumokban Jézus nem sok példázatot magyaráz meg. Viszont ezt sem mindenkinek csak a körülötte lévő tanítványoknak. De Jézus példázatait nem is mindenki tudja megérteni, hanem csak azok, akiknek ez megadatott. Ők azok, akiknél az ige jó földbe hullott és végül termést hoznak.

Reggel: Lk 8,1-15; Este: 2Sám 18,1-18

November 17.

„Hát ki ez, hogy a szeleknek és a víznek is parancsol, és azok engedelmeskednek neki?”

Lk 8,25

Erre a kérdésre egy egyszerű válasz létezik, Jézus Krisztus az egyedüli élő igaz Isten Fia, aki Ura

a mennynek és földnek egyaránt, még ha ez a hatalmas sokszor nem is látszik meg. De mi, akik ismerjük őt és tapasztaltuk hatalmát, mi már tudjuk ki Ő!

Reggel: Lk 8,16-25; Este: 2Sám 18,19-32

November 18.

„Térj haza, és beszélj el, mit tett veled az Isten. Ő pedig elment, és hirdette az egész városban, hogy milyen nagy jót tett vele Jézus.”

Lk 9,39

A meggyógyított ember Jézussal akar maradni, hiszen Jézus mellett jól érezzük magunkat. De Jézus missziós feladatot ad neki. Az pedig hallgatott rá és oda ahova Jézust nem engedték be, oda ment ez az ember hirdetni Őt. Ilyen bizonyágtévékre van szükség ma is ebben a világban, akik elbeszélnek, hogy mit tett velük Isten.

Reggel: Lk 8,26-39; Zsolt 16; Este: 2Sám 19

November 19.

„Mindnyájan sirtak és gyászolták a leányt, de ő így szólt hozzájuk: „Ne sírjatok, nem halt meg, csak alszik!” Erre kinevették, mert tudták, hogy meghalt.”

Lk 8,52-53

A mi földi világunkban nagyon sok mindent az emberi ész logikájával nem tudunk megmagyarázni. Ezért Jézus szavai a mai embernek is sokszor nevetségesnek tűnnek. Ezért csak a hívő ember tudja ezt megérteni, aki már átélte Jézus csodáját és szabadítását. Amikor az emberi tudomány csődöt mond, ott kezdődik Isten cselekedete. Ezért fontos a feltétel nélküli hit.

Reggel: Lk 8,40-56; Este: 2Sám 20

November 20.

„...elküldte őket, hogy hirdessék az Isten országát, és gyógyítsanak. Ezt mondta nekik: „Semmit ne vigyetek az útra, se botot, se tarisznyát, se kenyeret, se pénzt, két-két alsóruhátok se legyen.”

Lk 9,2-3

Jézus a legközelebbi tanítványait küldi szolgálatba, úgy, hogy erőt és hatalmat adott nekik. Mi, amikor ma panaszkodunk, hogy nincsenek meg a feltételek, nincsenek meg rá az anyagiak, hogy végezzük a misszió feladatát, akkor mindig fel kell nézni Jézusra és kérni tőle, hogy adjon útbaigazítást és megerősítést a szolgálatban még akkor is, ha az emberileg nézve lehetetlennek tűnik. Ezért ha Ő küld minket, megadja a segítséget is.

Reggel: Lk 9,1-17; Este: 2Sám 21,1-14

November 21.

„Mert mit használ az embernek, ha az egész világot

megnyeri, önmagát pedig elveszti vagy romlásba viszi?”
Lk 9,25

A földi életünk rövid, ezért a hitetlenek azt mondják, élvezzük minél jobban. De mi Jézus szavai által azt mondjuk, hogy inkább követjük, már itt, ebben az életben, hiszen Isten országa már itt is közöttünk van (Lk 17,21), mely többet ér az egész látható világnál. Ma is kövessük és keressük Jézus akaratát a mi életünkben, hogy készen álljunk mindig a vele való találkozásra.

Reggel: Lk 9,18-27; Este: 2Sám 21,15-22

November 22.

„És hang hallatszott a felhőből: „Ez az én Fiam, akit kiválasztottam, reá hallgassatok!” [Lk 3,22] Amikor a hang hallatszott, Jézust egyedül találták.”

Lk 9,35-36

Három tanítványnak megadott, hogy lássanak valamit Jézus dicsőségéből. Látták Mózeset és Illést az Ószövetség két nagy alakját, hallották az Atya hangját és útmutatást, hogy kire is kell hallgassunk. Lehetnek nagyszerű és nagyon okos emberek, akik Istent követik (mint pl. Mózes és Illés), de ők nem képesek üdvözíteni minket. Péter és társai ezt értették meg, amikor Jézust egyedül találták.

Reggel: Lk 9,28-36; Este: 2Sám 22

November 23.

„Aki befogadja ezt a kisgyermeket az én nevemért, az engem fogad be; és aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött. Mert, aki a legkisebb mindnyájatok között, az a nagy.”

Lk 9,49

Ez a világ azt mondja, ne nézd a másikat, csak az a fontos, hogy te menjél előre, te haladjál, építsd a karriered. Jézus viszont mást tanít: Alázd meg magad, és légy olyan, mint a kisgyermek, mert ilyenké a mennyek országa (Mk 10,14). Isten országában fordított a sorrend. Mi éri meg jobban itt a földön, lenni valakinek, ami egy ideig-óraig tart vagy Isten országában nagynak lenni az örökkévalóságban?

Reggel: Lk 9,37-50; Este: 2Sám 23

November 24.

„Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára.”

Lk 9,62

Jézus követésében van egy föltétel. Ez pedig, hogy ne foglalkozzunk a múlttal. Hiszen mi sokszor szeretünk a múltban élni: milyen volt, amikor fiatalok voltunk, mennyivel könnyebb volt az élet, milyen jó volt régen, mert nem volt ilyen bonyolult az élet, stb. De Jézus követésében ezeknek nincs helye, ha-

nem ahogy Pál mondja: „ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért.” (Fil 3,14)

Reggel: Lk 9,51-62; Este: 2Sám 24

November 25.

„Az aratnivaló sok, de a munkás kevés, kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az aratásába.”
Lk 10,2

Jézus a tizenkét tanítvány kiküldése után, kiküldi a szélesebb kört, a 72 tanítványt, ahogy minket is küld maga előtt. Hiszen Jézus ma általunk, mint bűnös emberek által munkálkodik és hirdeti az Ő igéjét. Megtehetné volna azt is, hogy angyalokat küld erre a szolgálatra. De a hit lényegét ez nem befolyásolja, mint a szegény Lázár történetében. „Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki feltámad a halottak közül.” (Lk 16,31).

Reggel: Lk 10,1-20; Zsolt 132; Este: 1Kir 1,1-37

November 26.

„Mit gondolsz, e három közül ki volt a felebarátja a rablók kezébe esett embernek?” Ő így felelt: „Az, aki irgalmas volt hozzá.” Jézus erre ezt mondta neki: „Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj.”

Lk 10,36-37

A ma emberének is egyik nagy kérdése: „ki a felebarátom?” (29). Jézus ezt a kérdést sem a világ szerint méri, hanem sokkal inkább a „szeressétek ellenségeiteket” (Lk 6,35) ige szerint. Vagyis a felebarátunk az, akivel összetalálkozunk az utcán vagy bármilyen helyen, akár ismerjük, akár nem és szüksége van a mi segítségünkre. Ezek pedig lehetnek egyenesen az ellenségeink is.

Reggel: Lk 10,21-42; Este: 1Kir 1,38-53

November 27.

„Én is azt mondom nektek: kérjétek, és adatik, keresetek, és találtok, zörgessetek, és megnyittatik nektek. Mert mindaz, aki kér, kap; aki keres, talál; és aki zörget, annak megnyittatik.”

Lk 11,9-10

Jézus imádkozni tanít! A mai keresztyéneknek sokszor gondjuk az, hogy nem tudnak imádkozni. Pedig rengeteg mindenért tudunk hálát adni, sok bűnért bocsánatot kérni és úgyszintén tudunk sok mindent kérni is. Ami egy imádságban fontos az, hogy tudjunk helyesen imádkozni és Isten szerint kérni. Isten olyan, mint a jó szülő, aki nem enged meg és vesz meg mindent gyermekének, pont gyermeke érdekében. Az imádságban is keressük Isten akaratát, hiszen Ő megad mindent, amire szükségünk van és sokszor

még annál többet is.

Reggel: Lk 11,1-13; Este: 1Kir 2,1-25

November 28.

„Ez a nemzedék gonosz nemzedék: jelt követel, de nem adatik neki más jel, mint a Jónás próféta jele.”
Lk 11,29

„Hiszem, ha látom” szokták mondani. Sokan valamilyen látható jelt követelnek Isten létezésének bizonyításához. De nincs más jel csak Jónás jele, aki prédikált és prédikálására megtértek. Isten nyitja ki vagy zárja be most is egy-egy igehirdetés alkalmával az emberi szíveket. Hiszen nekünk csak az Isten ígéje maradt, amin keresztül hihetjük, hogy Jézus a Krisztus.

Reggel: Lk 11,14-32; Este: 1Kir 2,26-46

November 29.

„De jaj nektek, farizeusok...” Lk 11,42

„Jaj nektek is, törvénytudók...” Lk 11,46

Jézus bele lát az emberi szívekbe. Mindenki-ben látja, hogy színlelésből keresztyén vagy komolyan veszi hitét. Mi hajlamosak vagyunk a törvénytudókat és farizeusokat rögtön elítélni, mert Jézusnak sok vitája volt velük. De gondoljunk bele a mi életünkbe, mennyire vesszük komolyan azt, hogy Jézus-hoz tartozunk? Jaj nekünk, ha csak színlelünk!

Reggel: Lk 11,33-54; Este: 1Kir 3

November 30.

„Amikor a zsinagógákba a hatóság és a felsőbbség elé hurcolnak titeket, ne aggódjatok amiatt: hogyan vagy mivel védekezzetek, vagy mit mondjatok, mert a Szentlélek abban az órában megtanít majd titeket arra, amit mondanotok kell.”

Lk 12,11-12

Jézusnak ez a mondata, arra vonatkozik, hogyha hirtelen rákényszerülünk, hogy megvédjük hitünket és ez nem a bibliaolvasást, imádságot vagy a bizonyágtévévre való készülést helyettesíti, mondván: „Már egyszer megtértem és nincs szükségem ezekre.” A Bibliaolvasásra és imádkozásra pont azért van szükségünk, hogy erősödjünk hitünkbe és vallást tudjunk tenni Jézusról, mint megváltónkról. Hiszen Jézus az első pünkösd után a Szentlélek által van jelen a mi életünkben.

Reggel: Lk 12,1-12; Este: 1Kir 4

A presbiterképzés

A presbiterképzés szükségességét három tényezővel indokolnám. Elsősorban feltenném a kérdést, hogy mikor lettek képezve a presbiterünk? A válasz az, hogy a konfirmálásukkor. Hála az Úrnak, ha egyes gyülekezeteink egyes presbiteraire ettől kedvezőbb válasz vonatkozik. Másodsorban a lelkészeinktől elvárt dolog a gyülekezetépítés, melyet ő a presbiterek segítségével nélkül el nem végezhet. És itt nem épületek építésére vagy munkaakcióra gondolok. Gyülekezetépítésre képzett presbiter nélkül túl nagy teher szakad a lelkész nyakába, mely alatt az összeroppan vagy megfutamodik alóla. Harmadsorban pedig tudni kell, hogy az egyházunk Szabályrendeletének egyik paragrafusának alpontja (SZABÁLYRENDELET a Szerbiai Református Keresztyén Egyház hatóságainak hatásköréből; 5.§ I/a. pont) úgy rendelkezik, hogy a presbiter feladata felügyelni a református tan tisztaságára. Ez utóbbinak nem lehet eleget tenni kellő képzés nélkül, illetve a presbiterképzés az eszköz a kellő, szakszerű tisztségügyi felügyelet biztosítására.

Feltettem az írás elején egy kérdést, amelyre azzal válaszoltam, hogy nagyon sok presbiterünk csak a konfirmálásukkor nyert valamilyen képzést. Ez nagyon régen volt, több év eltelt azóta. Egyházunknak is többször változott a törvénye, ágendája, a gyülekezetépítés koncepciója is előrehaladottabb és a teológiai tudományok is szélesebb körűek. A világ is modernizálódik és újabb és merészebb kérdéseket címez az egyházaknak, köztük a mienknek is. Csak az tud kellőképpen presbiterként forgolódni ebben az új környezetben, aki képezésnek veti alá magát.

A presbiterképzés egyes módjait már gyakorolják egyes gyülekezeteinkben, mégis szükséges erről többet beszélni és támogatni annak bevezetését minden egyházközségben. Nem szabad helyet adni rosszindulatú megjegyzéseknek és véleményeknek, melyek célja hitelteleníteni

a presbiterképzést. Oly megjegyzéseket hallunk, miszerint „a presbiterek már mindent tudnak”, vagy „a gyülekezetépítés nem a presbiter dolga”. Ezek helytelen megjegyzések és tulajdonképpen kibuvóként használatosak a felelősségteljes gyülekezetvezetés alól. Ne gondoljuk, hogy „azért van presbiter, hogy megvédje a gyülekezetet a paptól”, mert ez szakadást okoz és táplálja azt az egyházközségekben, és így az egyházközség nem az evangélium hirdetésének, hanem bizonyos érdekcsoportok leszámolási színtere lesz. A lelkész azt tanulja Krisztustól, hogy életét kell adnia a nyájért, így téves dolog általánosítva minden lelkészt a gyülekezet kasszájára törő farkasként ábrázolni. Van hűtlen pásztor is, ez igaz, de nem szabad előítélettel lenni sem a lelkész, sem más presbiter, sem pedig az egyháztagok irányában. Néhol, sajnos a lelkészek tanúsítanak bizalmatlanságot a presbiterek irányában, ki is mondva például ezt a helytelen véleményt: „ha kiképezzük a presbiterünket, akkor a fejünkre nőnek/másznak.” Van oly példa is, ahol különbséget tesznek presbiterek között, mert valamelyik kegyesebb, vagy éppen az ellenkezője – nem mutat készséget közös imádságra vagy bizonyosságtételre. Terepszemle után kialakult láttelel az, amit leírtam, pedig nem írtam le minden fonákságot. És, hogy minden a gyülekezeteinkben Isten dicsőségére történjen szükséges megelőzésként bevezetni a presbiterképzést.

Mondhatjuk azt is e vizsgálat után (mert ez az), hogy „jó, jó, úgyis minden marad a régiben, mert nincs erő és mersz változtatni ezen”, meg „ki nevel (képez) már ily idős presbitereket”, de ez csak azt jelenti, amit mondunk: nincs erőnk és gyávák vagyunk, meg lemondunk az idős presbiterekkel való foglalkozásról. Hát, akiknek ezzel van gondjuk, hallják meg az evangéliumot: „Mindenre van erőm a Krisztusban”!

Kiss Nándor

RÁDIÓS ISTENTISZTELETÜNK IDŐPONTJA NOVEMBERBEN

Értesítjük testvéreinket, hogy a legközelebbi református istentiszteletet 2012. november 11-én közvetíti az Újvidéki Rádió. Vallási műsorunk ultrarövid hullámon, vasárnap reggel 8.05 - 9.00 órakor a 90,5/92,5 MHz-en hallható.

Hálaadás Isten sok rendbeli jóvoltáért

Helyszínelés a 110 éves Hertelendyfalvi templomról és a nagyvilágban szétszóródott hertelendyfalviak II.találkozójáról - 2012. október 30.

A bukovinai székelység református felekezetű ágazata 1883-ban települt le Hertelendyfalván, sorsközösséget vállalva a már korábban is ehelyt élő németekkel és szlovákokkal. Andrásfalvi „eresztés” volt ez, akik előljárói, élükön **id.Thomka Károly** lelkésszel Nagy Györgyhöz, a Monarchia akkori gátépítő kormánybiztosához folyamodtak közbenjárásért, eszközölje ki számukra Ferencz József császárnál a keleti magyarok „hazatelepítését”! Noha Thomka tiszteletes úr, a szabadságharcot végigharcoló rebellis magyar nem Bukovina szülötte volt, mégis apostola lesz az őt menekülésében befogadó, „mellesleg” igencsak hányódó magyarságnak. „A telepítés ügyében szorgoskodó pap szerepe oly nagyra tűnt hívei szemében, hogy sokan ma is a telepítő Thomkának nevezik.” – jegyezte fel 1999-ben Nagy Sívó Zoltán tanár úr a Bukovina, mit vétettem? című könyvében. A telepítő lelkéssz fia, a partizán „felszabadítás” idejének zűrzavarában elveszejtett **ifj. Thomka Károly**, majd a szépmemlékű **Kocsis Antal** tiszteletes úr követte a falu templomának szószékén. **Halász Béla** tiszteletes úr, a számbelileg folytonosan morzsolódó, a tervezést és az építkezést szívós konoksággal mégis vállalni merő hertelendy, illetve a dél-bánsági szórványmagyarság reformátusainak lelkipásztora, immáron negyed évszázada lépeget nyomdokaikban. Ő volt az úrvacsorára felkészítő csütörtöki istentisztelet prédikátora, de **Móricz Árpád** bácskossuthfalvi lelkész úr mellett ugyancsak esett szólása a néhai falu temetőjében megtartott, koszorúzással egybeszótt megemlékezésen is. Szeptember havának utolsó péntekén. A nagyvilágban széjjelszóródott hertelendyfalviak öt éves intervallumra épített, sorrendben második nagytalálkozójának apropóján (a megboldogult Kocsis lelkész úr családjának kérésére – a szerz. megj.) **Ömböli Zoltán**, az anyaországi Hidas fafaragó mestere ezúttal özvegy **Kocsis Antalné Sejpes Márta** tiszteletes asszony sírjára faragott kopjafát.

A hozzátartozók imájában, továbbá a patinás múlt, a tágra zárt szemekkel kiutat kereső jelen és az Isten megtartó kegyelmében bizakodó jövő

szellemi ötvözésében a gyülekezet is osztozott. Mert a bukovinai történet korántsem a fejfáknál fejeződik be!

Elvégre él az emlékezet, és tisztelettel adózott főhajtva előljáróinak emléke előtt ezúttal is az utókor. Dacára annak, hogy a beígért, tejjel és mézzel folyó al-dunai Kánaán földjén – akárcsak 129 évvel ezelőtti ideérkezésük idején!, még ma is több az öröm, mint a gondtalan öröm. A halottak, az élők és a születendők álmainak, neves és kevésbé ismert irodalmárok által papírra vetett sóhajait és intelmeit a találkozó társszervezőjeként jelentkező Tamási Áron Székely-Magyar Művelődési Egyesület műkedvelői tolmácsolták. Teret kértek önmaguknak a hétvégi református óvoda növendékei, tánccal s szavalattal az ifjabb s idősebb gyermekecskék, no meg az egyesület citerakíséretre hangolódó vegyeskara. Nemkülönben az erejének teljében bizonyítani kész zenekar, illetve annak frissdiplomás szólistája. Kellő hitelességet adván a művelődési székházuk névadójától, Tamási Árontól kölcsönzött és a székelyvarrottások közé helyezett találkozási üzenetnek: „Az ember a szíve mélyén örökké odavaló, ahol született!”

A péntek esti báli mulatságot követő, afféle pihenőnapként is elképzelt szombat délelőttje bográcsversennyel rajtolt. Ügyeskedő gyermekkezek által délután végül a pántlikák is felkerültek az ún. kirváj-fára, amit aztán zeneszóval fűszerezett vidám hangulatban vettek vállukra a legények. Keresve számára felállítási helyet a – minő kontraszt!, Temető utcában telekkönyvezett, de élő kultúregyesület előtt. Majd jött a vasárnap. A szó legmélyebb értelmében vett ünnep, amelyen kivételesen Pancsova város déli iparzóójának EGYETLEN gyárkéménye sem füstölgött!!! Persze, egészen más okokból kifolyólag, mégis jólesett szabadabban lélegezni. Testvérek és barátok között dicsérni az Urat, aki nemcsak a százöt évvel ezelőtti református gyülekezetnek adott elegendő hitet, erőt és elszántságot templomuk felépítéséhez, de a legújabb kor embereinek is! A meglévő templom teljes felújításához, annak betöltéséhez és a közösségért vállalt missziók zokszó

nélküli teljesítéshez.

Az ünnepi istentisztelet igéjét **dr. Csete Szemesi István**, a Szerbiai Református Keresztyén Egyház püspöke hirdette, az úrvacsoraosztás szolgálatát **Orosz Attila** bácskai és **Marton Károly** bánási esperes urak vállalták. Természetesen, az alkalmi irodalmi és zenei betétek sem maradtak el. Felemelő érzés volt megtapasztalni, hogy a helybéliek és a hidasi vendégek mellett a jubileumi ünnepségen nemcsak a tömbnek számító bácsfeketehegyi, bácskossuthfalvi, pacséri, torontálvásárhelyi, magyar-ittabéi és maradéki református gyülekezet, de a fejrtelepi, belgrádi, verseci, sőt a szabadkai gyülekezet küldöttsége is tiszteletét tette. Továbbá Pancsova város egykori, a szponzorságtól sem ózdkodó, illetve a még bizonyítás előtt álló pillanatnyi vezetősége. Hozzájuk - a közösségükben megtartott

délelőtti szolgálat után, a helyi szlovák evangélikus, baptista és katolikus lelkipásztorok is csatlakoztak. A Tamási Áron SzMME székházában folytatott kötetlen társalgásra, amelyhez a hívogató zenekari válogatásból a Rákóczi-induló sem maradhatott ki.

Mindezt azonban egy újabb koszorúzási pillanat előzte meg. A kimért tempóval épülgető református imaház udvarán lévő hidasi kopjafa tövében. Fehér lovon székely legény, jobbjaiban a **ruvapálcával** mutatta a követendő utat. A költői, majd lelkészi gondolatokba kapaszkodó hegedű- és klánéta jajdulás felé, amit bár teljességében csak az örök vándorlásra ítéltetett halandó értett meg, közömbös aligha maradt iránta bárki!

*Írta és fényképezte:
Martinek Imre*

Zentai morzsák

Az idén is, mint eddig minden évben megtartottuk a „tanévkezdő istentiszteletet”. Ezúttal egybekapcsoltuk a „hálaadó istentisztelettel újkenyérre”. A gyülekezeti tagok, a gyermekek, a már konfirmált fiatalok is szép számmal jelen voltak (kb. 43-an).

Nt. Harangozó László – missziói lelkész, gondozó lelkészünk hirdette az Igét, és Úrvacsorával szolgált. Tiszta szívből örültünk, hogy konfirmált fiataljaink és a gyülekezeti tagok szép számmal járultak az Úr asztalához.

Az istentiszteletet imával zártuk az oktatókért és tanítványaikért. Majd a 271. dicséret 3. részével köszöntöttük és bocsátottuk útra iskolásainkat az új

tanévbe:

„Ti gyermekek, kicsik, nagyok, a tietek is Jézus...”

A diákok mindegyike kis csomagot – ceruzákat, édesseget kapott.

Istentisztelet után, a gyülekezeti teremben, jóízűen elfogyasztottuk az Úr asztaláról ránk mosolygó „házi cipót”, még a morzsákat is összeszedtük.

Hála a mi szerető Mennyei Atyánknak, hogy megérhettük ezt a szép vasárnap délutánt.

Áldás, békesség Istentől!

*Tisztelettel:
Popović Gizella
gondnok*

Hitből, kegyelemből

Páncélszekrénybe kerültek egyházi dokumentumaink Maradékon, a gyülekezetünkben

„Lelki próbáimban, Jézus légy velem, El ne tántorodjék tőled életem.

Félelem, ha bánt, vagy nyereség kísért, Tőled elszakadnom ne hagyj semmiért.

Ha e világ bája engem hívogat, Nagy csalárdul kínál hitványságokat:

Szemem elé állítsd szenvedésidet, Vérrel koronázott, szent keresztedet.” (395. Dicséret)

Írott emlékeinkre, akár a szemünk világára, megbecsülve kell vigyáznunk, méltón őriznünk. Legalábbis azokra, amelyek még az egyházaink tulajdonában maradtak az államosítás után. Tudják ezt Maradékon is, a gyülekezetünkben, főleg amióta 1993-ban leégett a parókia. A tűzből kimentett könyveket, dokumentumokat, fényképeket **Berta Géza**, akkori kántor őrizte otthon az épület újraépítéséig. Miután visszakerültek az új parókia polcaira, féltett kincsükként mutatták az érdeklődőknek, a kutatóknak, vendégeiknek. Bár jobban szerették volna páncélszekrényben őrizni a megmaradt, némelyiket lángok perzselte dokumentumokat, egyházi könyveket, az újabbakkal együtt. Ezért is fogadták keresztyén testvéreink az örömmel a hírt, hogy ajándékba kapnak a Magyar Szó Kft.-től egy régi, leírt, még mindig jó állapotban lévő, biztonságos páncélszekrényt. Átvételére október második vasárnapján került sor, a reformáció napja előkészületeinek jegyében megtartott istentisztelet után.

Maradéki gyülekezetünkben az elmúlt hónapban a Szentírás tanításaira tette a hangsúlyt **Halász Dániel** fiatal lelkipásztor, aki augusztustól szolgál bácskai egyházmegyénk egyetlen gyülekezetében Szerémségben. Az említett istentiszteletnek az alaptémája a hit volt. Keresztyén szempontból a hit a reménybe vetett bizalmat jelenti. Ilyen megközelítéssel, másként értelmezi a keresztyén ember egyik gyakran használt mondásunkat: Hiszem, ha látom. Szentírásunk tanítása szerint, amit látunk, abban már nem kell hinni, mert előttünk van teljes valóságában. A keresztyén ember számára a hit Isten létét jelenti, hisz benne. Ugyanakkor a keresztyén ember nem hiszékeny! Ha hite Istenből fakad és őszinte, nem fog mindent elhinni abból, amit mondanak neki, vagy, amit hall. A hithez tartozik a cselekedet is. Ennek magyarázatában különbözünk katolikus testvéreinktől, akik azt tanítják, hogy „hit és cselekedet által üdvözülnek a keresztyének”. Luther Márton és Kálvin János tanítása szerint hitből, kegyelemből fakad az üdvösség. Eszerint a hitünk készlet bennünket cselekedetre. S hittel csak jót cselekedhetünk, tehetünk önmagunkért, családunkért, egész közösségünkért. A két tanítás között van ugyan

különség, de, ha a lényegre – az egy Istenben való hitre – tesszük súlyt, láthatjuk, hogy sokkal több dolog van, ami összeköt, mint ami elválasztja a keresztyéneket a keresztyénektől.

A páncélszekrényt az istentisztelet után a lelkészi irodában adta át **Bordás Győző** író, a Magyar Szó eddigi megbízott igazgatója:

- Minél több értékes dokumentumot, születési anyakönyvet tároljanak a páncélszekrényben, és minden mást, ami a gyülekezet javát szolgálja – mondta Bordás Győző író, miközben mosolyogva átadta Halász Dániel lelkésznek a kulcsot: – Gyorsan megtelne ez a páncélszekrény is, és minden másik, valamennyi egyházban, ha a törvény értelmében visszakapnának minden anyakönyvi kivonatot. A megvalósításukhoz azonban egyelőre nincs az államnak pénze. A törvény ugyanis azt is előírja, hogy az eredeti anyakönyvekről legalább két hasonmás kiadást kell nyomtatni, amelyek archívumokba, történelmi levéltárakba kerülnek. Az eredetieket kapnak vissza az egyházak Vajdaságban, Szerbiában. Mellesleg ezzel a Magyar Szó Forum nyomdájának is lenne néhány évi munkája.

Megköszönve az értékes ajándékot, Halász Dániel lelkész megígérte, hogy minden igyekezetével azon lesz, hogy gyarapodjon a gyülekezet páncélszekrényének tartalma. Fontosnak tartja a faluban szolgáló papokkal való együttműködést is. Elsősorban azért, hogy minél több gyerek jöjjön az anyanyelv-ápolási órákra. Ezeket a jövőben szombatonként, délután két órakor tartják meg, a vasárnapi iskolát, a hittant, és a konfirmandusok előkészítését pedig a vasárnapi istentisztelet után az imateremben.

A jövőre 115 éves gyülekezet mindig is fontosnak tartotta értékeinek megőrzését, a hagyományok ápolását, mondta Berta Géza és **Detelin József** gondnok. A tüzeset után, 1993-ban a parókia épületének újraépítésével a gyülekezet lelki életének a megerősítése is elkezdődött. Apró lépésekkel a túlélést tűzték ki célul, ezért is

maradhatott egységes a kitarásban az elmúlt csaknem két évben a gyülekezet, amikor nem volt állandó lelkészük. Maradékon a három – szerb, magyar, horvát – nyelvű, több vallású – pravoszláv, református, katolikus, nazarénus – környezetben ennek külön jelentősége van. A korán elhunyt (2008), megbecsült lelkészük, Béres Károly

tanítását megtartva, tudják, hogy csak az ökumenikus együttműködés fejlesztésével érhetnek el eredményeket identitásuk, kultúrájuk, anyanyelvük megőrzése érdekében.

*Írta és fényképezte:
Stanyó Tóth Gizella*

A kulcsátadás pillanata

A presbiterekkel, a vendégekkel

Amikor Barth Károly, az ismert teológus ellátogatott a chicagói egyetemre, mindenhol oktatók és hallgatók egész hada kísérte. A sajtótájékoztatón valaki azt kérdezte tőle: - Uram, elmondaná, kutatásai eredményeképpen mely elvet tartja a legalapvetőbbnek? Barth habozás nélkül a legismertebb keresztény gyermekdalocska első sorával válaszolt:

“Engem szeret Jézusom, Bibliámból jól tudom.” (P. Yancey)

“Elképzelem magamban, hogy Péter, mikor az Úr elküldte prédikálni, azt kérdezte tőle: Uram, igazán úgy érted, hogy visszamenjünk Jeruzsálembe s azoknak prédikáljunk akik meggyilkoltak? Mire Jézus így felelt: Igen. Keresd föl azt az embert, aki arcomba köpött, mondd meg neki, hogy még számára is van hely az országomban. Menj és keresd meg azt, aki a töviskoronát fonta, s mondd meg neki, hogy én is tartogatok számára koronát, ha hozzám jön, de annak nincsenek tövisei. Ha meglátod azt az embert, aki lándzsáját az oldalamba döfte, mondd meg neki, hogy rövidebb út is van a szívemhez annál.” - D. L. Moody

Egy bölcs asszony, amikor a hegyekben utazgatott, egy folyóban talált egy különösen értékes követ. Másnap találkozott egy másik utazóval, aki éhes volt, így hát a bölcs asszony kinyitotta a csomagját, és megosztotta ennivalóját a vándorral. Az éhes utas meglátta a drágakövet az asszonynál, és kérte a követ, hogy adja neki. Az asszony habozás nélkül neki adta a követ. A vándor örvendezve jó szerencsésjén továbbállt, hiszen tudta: a drágakő olyan értékes, hogy élete hátralévő részében nem kell többé szükséget szenvednie. Ám néhány nappal később a vándor visszatért az asszonyhoz, és visszaadta neki a követ. “Gondolkoztam” - szólalt meg. “Jól tudom milyen értékes ez a kő, de visszaadom abban a reményben, hogy adhatsz nekem valamit, ami még értékesebb. Add nekem azt a valamit belőled, ami képessé tett arra, hogy nekem add a követ.”

Beküldte: Marton Károly esperes

Gyermekmunkásképző tanfolyam

„...és amit tőlem hallottál sok tanú előtt, azokat add át megbízható embereknek, akik mások tanítására is alkalmasak lesznek.” 2Tim.2,2

Bácsfeketehegyen a Központi Otthonban 3 hétvégén gyűlt össze a 12 tagú kis csapat, akik örömmel jelentkeztek e továbbképzésre. Voltak közöttük, akik már régebről végzik gyülekezeteinkben a gyermekek között való szolgálatot, és voltak akik szívében ott a vágy, hogy gyermekeket tanítsanak Isten Igéjére és mi ebben segítünk a számukra. A „diákok” Zentáról, Pacsérról, Hertelendyfalváról, Bácskossuthfalváról és Bácsfeketehegyről érkeztek. Összesen 40 órát hallgattak le, melyben volt gyakorlati bemutatás is, ahol ők készítették el a bibliai leckét, aranymondást.

Elméletben és gyakorlatban is beszéltünk a gyermekóraóra való felkészülés fontosságáról, mitől érdekes egy gyermekóra, hogyan taníthatok hatékonyan egy bibliai leckét, éneket, aranymondást. Mi az, hogy lelki gondozás? Hogyan tudok jó tanító lenni? Mit mond a Biblia a gyermekekről és az ő tanításukról? Ilyen és ezekhez hasonló témákat dolgoztunk fel, sok-

sok kérdéssel, ötlettel, egymástól tanulva és egymás hite által épülve.

Tanárként segítségünkre volt Draskóczy Gábor és Kati a budapesti pasaréti gyülekezetből, akik szintén a “Gyermek Evangelizációs Közösség” keretein belül hirdetik Urunk örömeit a gyermekek között. Gyülekezeteinkben ez a harmadik ilyen jellegű képzés, és reméljük, hogy jövőre ismét lesznek érdeklődők, munkatársak, akik szívükön viselik gyermekeink sorsát, jövőjét. Köszönet a holland testvéreknek, kiknek szintén fontos ez a szolgálat, és nagyban hozzájárultak a részvételi díj költségéhez.

Imádkozó szívvel engedték útjára e kicsiny csapatot, remélve, hogy mindenki megtalálja helyét és szolgálatát gyülekezetében, a gyermekek javára és Isten dicsőségére fordítva a tanultakat.

*Halász Sámuel és Renáta
„Gyermekmisszió”*

GYERMEKOLDAL

Az áldott orvos

Dani beteg lett. Köhögött, utána fáradtan ejtette vissza fejét a párnára, nagyon rosszul érezte magát.

“Ez az influenza, vagy akármi, nagyon meggyötört – panasolta anyának -, pedig nem fáztam meg, jól felöltöztem...”

“Nemcsak a megfázás okoz bajt, talán valami vírus, azt mondta az orvos is.” - folytatta az anyukája.

“Milyen a vírus?” – kérdezte Dani komolyan.

“Olyan kórokozók, amelyek kisebb a baktériumnál is.”

“Olyan parányi? És mégis ilyen rosszul érezte magát?” - csodálkozott Dani.

“Majd tanuljátok az iskolában, hogy ez az icipici, láthatatlan vírus valamiképpen bekerül a vérbe vagy az emésztőrendszerbe, ott elkezd igen gyorsan szaporodni és betegséget okoz.”

Dani újra köhögött, fázott is, izzadt is, pocskul érezte magát. Közben apa megjött a patikából. Dani bevette a gyógyszert és nemsokára elaludt. Amikor fölébredt, sokkal jobb volt a közérzete.

“Anyu, mi történt a vírussal? – kérdezte, amikor már megitta a teáját is. – Hol van és mit csinál most?”

“Még benned van, de gyengül, és nemsokára elpusztul a gyógyszer hatóanyagától! De van ám annak az egészsnek olyan vonatkozása is, amely nem a testbeli betegséggel kapcsolatos. A bűn csírája is láthatatlan, és mégis halálos lehet. Az ember lelke is tud beteg és gyenge lenni. De ennek is van ellenszere! Az imádkozás, a bűnbánat, az Úr Jézus segítségül hívása.”

Dani elgondolkozott, aztán még egy kicsit rekedten megszólalt:

“Anyu, ideadnád a telefont? Tudod, mielőtt beteg lettem nagyon goromba voltam Karcsihoz, de megbántam. Bocsánatot szeretnék kérni tőle. Istennek pedig megszeretném köszönni, hogy a testem mellett Ő az én lelkem gyógyítója is. Ő ad erőt és kérem, hogy továbbra is Ő legyen az én áldott orvosom. Tisztítsa meg az én szívemet, és ne engedje, hogy a bűn “vírusa” tönkretegye életem.”

A gyógyulás néhány napja alatt Dani megtanulta, és elalvás előtt elmondta ezt az Igét:

Aranymondás:
„Íme az Isten Báránya,
aki elveszi a világ bűneit!”
János 1,29

Fedőlapon a Hertelendyfalvi Református Templom szószéke látható

Református Élet, a Szerbiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja
 Felelős főszerkesztő: Dr. Csete Szemesi István, püspök
 Bácsfeketehegy, Testvériség utca 26

Szerkesztették: Halász Sámuel és Renáta, reformatusélet@gmail.com

Minden megjelent írásért a szerző vállalja a felelősséget, lapzártá minden hónap 15-én. Az írások rövidítését és szerkesztési jogát fenntartjuk

Nyomtatva: Forum-Újvidék • Megjelenik 1140 példányban
 Országos Egyházunk hivatalos honlap címe: www.szrke.com

CIP - Каталогизација у публикацији
 Библиотека Матице српске, Нови Сад
 275

REFORMÁTUS Élet : a Szerbiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja / felelős főszerkesztő Csete Szemesi István. - 1. évf., 1. sz. (1966) - . - Bácsfeketehegy : Szerbiai Református Keresztyén Egyház, 1966- . - Ilustr. ; 30 cm

Mesečno
 ISSN 2217-7574
 COBISS.SR-ID 19120130

110 éves a Hertelendyfalvi Református Templom

